

دا فقیر نه دی څه بلا ده

چې زرغونې کوبنې په پښو غواړي خپرونه
(پښتو لنډۍ) کتاب

۱۳۹۵ بیکاری

سرطان

چنگاښ

سال چهارم

شماره مسلسل ۴۱

شماره ۵

ګډن مقاله

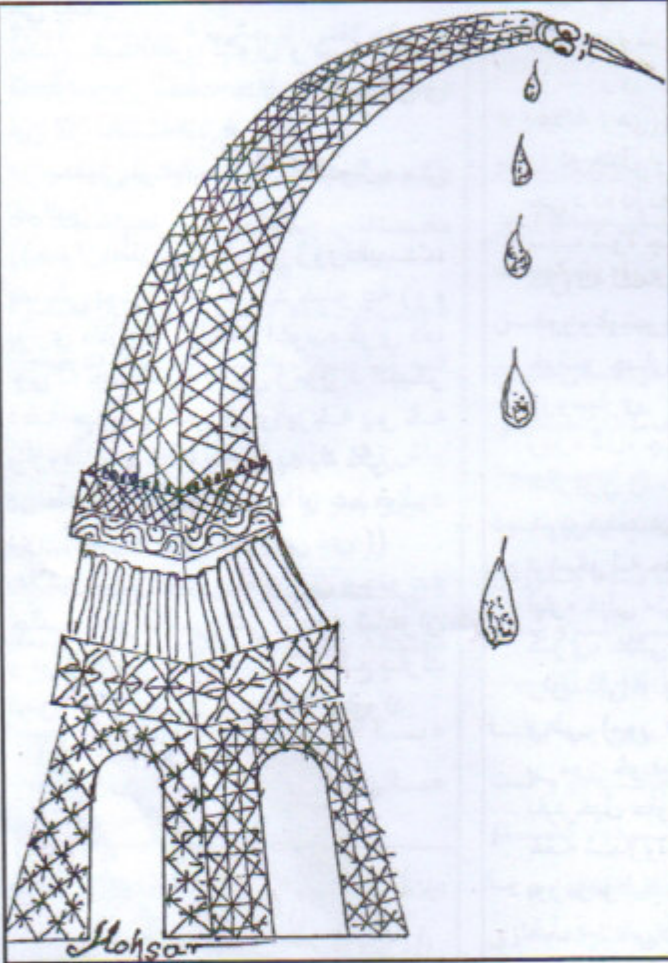
امسال نیز مانند سال های گذشته، وقتی ماه مبارک رمضان فرارسید و چند روزی از آن گذشت؛ مسهولین و منفورین و مقبوحین چکستان بانگ دادند که: نرخ مواد اولیه و دومیه و سومیه و چهارمیه و... قیل رفته است، به لحاظ «کری جان» بیشتر قیل نبرید! و ای کلانکاران شبکه های تلویزیونی! در ماه مبارک رمضان «جلجلک» های تان را به روی بدن های برهنه سیاه سرها و عاجزه ها بیشتر بسازید!

اما مثل همیشه گپ مسهولین و ... خرا به گونه مثال، به یکی از چشمدیدها توجه بفرمایید:

به روز ششم این ماه مبارک، ساعت هشت و پنجاه دقیقه بامداد که شبکه های تلویزیونی را گشت می زدم، بالای یکی از تلویزیون های «تنظیمی» مکث کردم؛ زیرا «هنگی» از «هریانا شقی» را به دم نشر سپرده بود... هک و پک ماندم... اما به زودی به یاد آوردم که سال پار نیز همین تلویزیون در روز سوم از هفته شهید، به پخش و نشر فحشا ادامه داده بود! از سایر تلویزیون ها چی گله...!؟

در سایر کشورها، با فرارسیدن این ماه مبارک، نرخ اجناس چقر برده می شود و سهولت های گوناگونی به مردم فراهم می گردد؛ اما در چکستان، دلالتان به فکر این می شوند که کدام رقاچه را از کدام کنج پوپنک زده دنیا به اینجا دعوت کنند، تا هم ساعت خود شان تیر شود و هم از دعوت شده های شان و نیز پول و وقت و... و غیره مردم را بدزدند! هم رفع کسالت و خسته گی بفرمایند و نیز از «میترا» ی پرسخاوت این سرزمین برای بدن های فرسوده شان ویتامین دی بدزدند!؟

آزی! این است فرهنگ ما در تجلیل از ماه مبارک رمضان و عیدهای سعید و سایر روزهای مبارک و بارزش! خواهید گفت: آخر در این کشور سال ها است که جنگ جریان دارد و مداخله کشورهای همسایه نمی گذارد ما به کارهای مان برسیم...!؟

د غم ګډا

شکرپه ندیم خروټي

په اداري فساد اخته يم
په هر رژیم کی می مقصد لاس ته راځينه

له بیکاری سره می سر دی

زه په فېسبوک د خپل سبا، بېگانه کومه
اول می سیوری معلوم نه و

اوس د آسمان ستوري سلام راته کوينه

د خپل د دندې نه بېزار يم

له کاره مرغه، امتیاز بل څوک رانه وړينه
د ((سلما بند)) کار خو تمام شو

پام دې کړه چی په دې بند کی به ډوب شېنه

د مسافرو لارې ډوې دي

څوک به خپل کور، څوک به خپل گور ته رسوينه

مسافري نه زه ویریرم
په لاره ناست دی چی سرونه بیلوينه

په پروژو دي آموخته كړم

حبيب الله بختيال

موسيسو څخه د بنځو د حقونو څخه د دفاع په نامه د هرې پروژې پر سر، چې همدا لاريونونه په کې شامل وو، د ډالرو بندلونه اخيستل. ريزه گل به هغو بنځو ته، چې د لاريون لپاره به يې نوي جامې اغوستې مجبورولې، چې زاړه کالي واغوندي تر څو د خلکو زړه ورباندې وسوځي، خو هغو بنځو چې به زاړه کالي مخکې له مخکې ورته اغوستي وو، ريزه گل به ورته يا دوي داني ژاولي او ياهم دوه آيسکریم ورکول. همدا رنگه هغو بنځو هم ځانگړي امتياز درلود، چې په لور غږ به يې د بنځو له حقونو څخه د دفاع چيغې وهلي، دقيچې په څير ژبي به ورسره وې او د رسنيو د مايکونو او کامرو پر وړاندې لوڅ مخ او لوڅ سر به يې له چادري به يې په پاڅه جرات او تودو احساساتو خبرې کولې.

ريزه گل به د دغو بنځو پر سر له بهرنيو موسيسو څخه بندل بندل پيسې اخيستې، چې د همدې پيسو له برکته يې خپل ځانته درې کورونه په شيرچور، دوه په وزيراکبرخان او يو بل هم په پغمان کې واخيست، ځکه هغې به خپل خاوند ته ويل، چې په اونۍ کې بايد درې ورځې د پغمان په شنو باغونو او د اوبو د ډکو ويالو تر څنگ تيرې کړي، چې هم يې سات تير شي او هم د بنار بنځې داسې وانگيري، چې گویا ريزه گل د دوي د حقونو د لاسته راوړنې او دفاع په خاطر امريکا، اروپا او نورو هيوادونو ته په سفر تللي او يا له ولسمشر سره په دې اړه خبرې کوي.

خو ريزه گل به له خپل خاوند سره درې څلور ورځې د پغمان او ياهم کوم بل امن ولايت ته په سياحت ولاړه او د مرمي ضد موټر په پاسته سيند به خان آغا او ريزه گل همدا تپه په غبرگو غږونو سره ويله، چې: ((په پروژو دي آموخته کړم --- اوس د دفتر معاشونه خوند نه راکوينه)).

خان آغا چې له خپلې ميرمنې ريزه گل سره له بهره هيواد ته راستون شو، نو ايله يې گوتې په غوريو کې شوي او د سپورې دودې له خورلو يو مخ خلاص شو، ځکه ميرمنې يې ورته گڼله او ده څټله، چې ځينې وخت به يې ميرمنې ورته هغه مثل هم واوراوه، چې وايي: ((توري دي لالا وهي، مري دي عبدالله وهي)). خو خان آغا به يوازې ورته خندل او هيڅ به يې نه ورته ويل، چې د ده دا نه غبرگون يو وخت د دې سبب شو، چې ميرمنې يې د کور ډير کارونه لکه د کاليو مينځل، د ناولو او غورو لوښو مينځل او پاکول او حتا د خونو جارو کول هم پر ده ته وروسپاري.

ريزه گل، چې په بهر کې څه ناڅه انگريزي زده کړې وه او په ليک لوست هم پوهيده، هيواد ته په راتگ سره يې د بنځو له حقونو څخه د کلکې دفاع لپاره خپلې مټې له څنگلو هم ورپورته کړې، غټې سپينې مټې يې ورته راويستې او پنډې يې تر زنگانو بد وېلي. (مور خپل حقه حقونه غواړو، پر مور څو لسيزې ظلم شوي، مور ته بايد خپل حقونه راکړل شي)، دا ټول هغه شعارونه وو، چې ريزه گل په بورډونو ليکلې وو او په اونۍ کې يو ځل به يې خپلې نالوستې گاونډيانې بنځې راغونډولې او په هغوی به يې يوازې د څو دانو ژاولو او يو د پنځو روپو آيسکریم په بدل کې لسگونه لسگونه کيلومتره تگ را تگ کاوه او په ټولو به يې د (مور خپل حقه حقونه غواړو، پر مور څو لسيزه ظلم شوي، مور ته بايد خپل حقونه راکړل شي)، شعارونه په سلگونه واره په لور غږ ويل او بيا به يې د بنار څو ناولو آيسکریم پلورنځيو ته بيولي او آيسکریم به يې پرې نوش جان کاوه.

خو هغوی ټوله نالوستې وې او له دې نه وې خبر، چې ريزه گل له بهرنيو

((اور لړونۍ))

مجموعه طنز از حبيب الله بختيال، طنزپرداز جوان کشور ما از سوی انجمن قلم افغانستان، دريشي چاپ را به بر کرده است.

این مجموعه با قطع و صحافت زیبا در ۶۲ صفحه، دارای بیست طنز داستانی می باشد.

استاد عبدالغفور لېوال و سيد محمد قسیم ابرون مقدمه های زیبایی برای این اثر نگاشته اند.

در بخشی از مقدمه استاد لېوال، می خوانیم:

((خوان طنزليکونکي او ژورناليست، ښاغلي بختيال صاحب د خپلو په زړه پورې طنزونو ټولگه راغونډه کړې ده، چې له چاپ سره به يې زمور د ادبياتو دغه هېره او کمزورې برخه يو څه راژوندی او خلکو ته ورپه ياد شي. ... طنز د اختناق، وير، او غم مولود دی... طنز د تراژيدی بچی دی.))

علاقه مندان می توانند این مجموعه جالب را از کتابفروشي انجمن شاعران و نویسنده گان افغانستان، واقع پارک تیمورشاهی - کابل به دست بیاورند.

الف در جگرش نیست

محمد عزیز آسوده

که می جنباند بیخود سینه و سر
 دو سه تا تلفون هم در کنارش
 کروزی نی گران در زیر پا داشت
 تهی مغز از همه اندیشه ها بود
 نوشتی هر زمانی فیل را قیل
 دروغش پرفشان در هر کجا بود
 به پیش آمران می شد به دو نیم
 حقیقت هر کجا می کرد مقلوب
 همیشه گرم و خوش بازار وی بود
 چنین تهمت به دانایان ستم بود
 به هر جا نرخ رسم و راه بشکست
 به اخازی و چورش بود، در سن
 در آغوش مقامی در امان بود
 همی زد بر سر مردم قمارش
 پی مبلغ نمایان هر کجا بود
 تو پنداری همه یکسر خرش بود
 ولی آفتابی هر جا بود چورش
 نه او را حیثیت، نی آبرو بود
 نه کس گفتش بخوان اینرا، نه اکتب...
 چو موسی داشت گویی ید بیضا
 ازو جاری به هر جانب دو و لت
 و فهم و تجربه مردود گشته
 که کرده محشری بر خلق بر پا
 به ریش موسفیدان کرده بازی
 عجب آن بود که نی پروای کس داشت
 رسید کارش به جراحی داکتر
 به دنبال عمل شد آخر کار
 جگر با کارد تیز و قیچی بکشود
 هجوم تاریکی یکباره بشکست
 به سوزن پاره گی ها را رفو کرد
 نه از فهم و فراست ارمغان یافت
 درینجا هر چه پیدا بود، شود گم

بدیدم گشته پرزوری به دفتر
 گروهی آمده خدمتگزارش
 چو پوقانه سرش باد هوا داشت
 سیاه و دودی آنرا شیشه ها بود
 نه فهم و نی سوادش بود و تحصیل
 زبان او چو چرخ آسیا بود
 نه او را بهره بود از درس و تعلیم
 زبانش همچو برس بوت مرطوب
 دروغ و چاپلوسی کار وی بود
 به دانش هر کجایی او علم بود
 چو نبض آمران را داشت در دست
 کشیدی دایما از ریگ، روغن
 اتاق بسته یی او را مکان بود
 نه از کارش کسی آگه، نه بارش
 ز بس هرکاره و لشمک نما بود
 دوصد آدم به پشت دفترش بود
 نه کارش بود معلوم، نی حضورش
 سوادش سرمه ریز هر گلو بود
 شهادتنامه هایش پر تقلب
 چنان در چور بودش ید طولا
 نه قانونی جلوگیرش، نه دولت
 درین کشور که دیسانت مود گشته
 شده دیسانت این اعجوبه آنجا
 زبانش در دهن دارد درازی
 به هرکاری دخالت چون مگس داشت
 چو از پرخوری شد بیمار بستر
 طبیب آمد پی درمان بیمار
 عملیات جگر دستور فرمود
 چراغ و لامپ ها آمد سر دست
 طبیب هر چند آنجا جستجو کرد
 نه آنجا از مرض چیزی نشان یافت
 به گفتار است می گویند مردم

وصله پینه به ایبات حضرت سعدی

پینه گر: نصیر نشاط

« تا به گفتار خود عمل نکنید »
 فرش اسطبل را چتل نکنید
 * * *
 « چو ما را به غفلت بشد روزگار »
 کند زوردار از عدالت فرار
 * * *
 « ای که گفتی: بد مکن، خود بد مکن »
 هی گلو را پاره بیش از حد مکن
 * * *
 « گر تضرع کنی و گم فریاد »
 مختلس، پول پس نخواهد داد
 * * *
 « چو بیداد کردی، توقع مدار »
 که تا مرگ باشی به قدرت سوار
 * * *
 نپاش زهر و نزن نیش مثل خرمگسان
 « مرا ز خیر تو امید نیست، شر مرسان »
 * * *
 « ای که حمال عیب خویشتیندا! »
 طعنه بر بقیه ترخران نزنید
 * * *
 « بسا اهل دولت به بازی نشست »
 همانی که ننشست، پایش شکست

ابلاغیه و اطلاعاتی شوروی مالی جاهلان و منافقان
 از تمام شبکه های طفیلی و تف طفیلی و
 تف تف طفیلی تلویزیونی، کیبلی، ماهواره
 بی و انترنت چکستان با گردن پتی می
 خواهشیم تا در ماه مبارک رمضان از نشر
 و پخش سریال ها، آهنگ ها، فلم ها و
 وغیره های بی شرم و بی حیا که سبب
 پاره شدن چشم های پاره و سفید شدن
 چشم های سفید می گردد؛ خودداری
 فرمایند. همینکه ماه مبارک رمضان تمام
 شد؛ می توانند نشرات «هادی» خویش را
 دوباره از سر گیرند.

به هر نحوی که با پنس آزمودش
 الف هم در جگر پیدا نبودش

مزاحمت به آواز خوانان

مزاحم: خزان

احمدظاهر: ای رشک گلها دادی فرییم / ای وای، ای وای دادی فرییم / گفتی به عشقت بی پا و سر من / دیدم سراپا دادی فرییم
مزاحم: تو شانس آوردی که صرف سراپا فریب ات داد... تعدادی را علاوه از سراپا، از بغل و بغل و چپه و راسته فریب داده است!

فیاض حمیده: می خواستم بهار شوم در کنار تو لبریز برگ و بار شوم در کنار تو
مزاحم: چرا شف-شف می گویی؟ واضح و روشن بگو که می خواستی وزیر مشاور و یاهم معاون سخنگوی شوی!

مهوش: عشق منی، بیا! جان منی، بیا! ای عشق و آرزو، سویم بیا- بیا!
مزاحم: تو هم مثل «آل مستی» آلمانی که مردم «جهان ششم» را بیا- بیا گفت و همه شان را غرق ساخت و اعضای بدن و دار و ندار شان را به یغما برد؛ او بیچاره را بیا- بیا می گویی؛ خدا(ج) می داند که چی مقصد و هدف داری!؟

جاوید شریف: شب چون شهاب می شوی روز آفتاب می شوی...

مزاحم: او بیدار قند، چقدر طالع مند تشریف داری! در شب های بی برقی و روزهای زمستانی؛ هیچ غم نداری!؟

عین و غین مثل ها

انجنیر توخی

- دنیا را که خون بگیرد، عین و غین را تا بند پای شان است.

- خون تا گلوی عین و غین، مردم زیر پای شان.

- عین و غین جایی نگریزید که خیرات های جهانی باز می رسد.

- عین و غین در جان کندن، «کری» در غم آشتی ملی.

- مشاورین و سخنگوها و معاونین سخنگوها که زیاد شد، عین و غین مردار می شوند.

- عین و غین رفتار امرگاه را کردند، رفتار خود شان از یاد شان رفت.

- جان کری کار خود را می کند، عین و غین روز خود را گم می کنند.

- به دم دم گفتن عین و غین، دموکراسی به وجود نمی آید.

- عین و غین چندین دفعه عصای خود را گم کرده اند.

- عین و غین از خدا(ج) چی می خواستند؟ دو دانه چوکی!

- عین و غین در جان خود زره بسته می کنند و در جان مردم انتحاری و راکت روان می کنند.

- عین و غین چوکی را خوش دارند و «کری جان» هردوی شان را و مردم هیچکدام را.

- کری جان در کجا و عین و غین در کجا!؟

حلاوی مرچ

ن - فروتن

تا مشاور رونق بازار شد حال ملت رفته- رفته زار شد توپ سنگین سیاست در مصاف از خیال خام شان صد غار شد

★ ★ ★

گاه به حزم «شین» و گاه با جزم «میم» حل مشکل را ندانیم جز به تیم ملت آزاد است گر گویند خام از تعهد؛ برنخواهیم شد ندیم

★ ★ ★

گر صعود ارز آید در میان شکر گویند صبح و دیگر، تیمیان مزد شان دالر ز لطف «واو میم» کی کنند احساس از آه و فغان

★ ★ ★

زنده گی برگشته یی مامور شد از سیالی و شریکی دور شد خاصتاً در اقتدار «واو میم» کودکان ناز او رنجور شد

★ ★ ★

رتبه و تحصیل روزی داشت قدر عزتش دادند در ماوای صدر حال؛ از بازار گرم ارتباط روزگار علم و فن گردید کدر

سال تاسیس:

ماه حوت ۱۳۹۱ شمسی

نشانی:

عقب چک های چاه و سیم های خاردار

ویرایش پشتو:

شکر به ندیم خروټې

بنیانگذاران:

ملالی متین فضلیار و مسعوده خزان توخی

قیمت یک شماره:

برابر به نیم دانه پوقانه چرکستانی (۱۰) افغانی

دیزاین و چاپ

مطبعه ایازی-کابل

زیر نظر گروه نویسنده گان

به غیر از گردن مقاله، ملامتی سایر نوشته ها به دستکول و خریطه نویسنده گان آن می باشد

صاحب امتیاز و مدیرمسئول:

مسعوده خزان توخی

شماره تماس: ۰۷۶۶۶۶۷۸۸۹

شماره ثبت در وزارت اطلاعات و کلتور: ۱۱۶۹ / ۲۸ حمل ۱۳۹۲ شمسی

آچار خربوزه را از این محلات می توانید به دست بیاورید:

✓ نماینده می انجمن نویسنده گان افغانستان، جوار پارک تیمورشاهی

✓ کتابفروشی بیهقی، جوار وزارت اطلاعات و کلتور

آچار خربوزه اعلانات تجارتی شما را در بدل پول افغانی می چاپد

تیراژ: ۵۰۰ نسخه achar_kharboza@yahoo.com